

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

КАФЕДРА ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ІСТОРІЇ

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ТОТАЛІТАРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Освітня програма	Середня освіта (Історія, англійська мова і література)
Форма навчання	денна
Курс	I
Семестр	I

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання
кафедри вітчизняної та
зарубіжної історії
28.08.2019 № 1

Бахмут 2019

Назва курсу	Громадські організації в тоталітарному суспільстві
Викладач (-і)	Докашенко Віктор Миколайович, д.іст.наук, проф.
Контактний тел.	+38 050 36789 46
E-mail	v.dokashenko@forlan.org.ua
Локація курсу в корпоративному середовищі	Ресурсний центр (аудиторія № 315, навчальний корпус № 2)
Формат курсу	очний (offline)
Консультації	Очні консультації: в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну пошту, що вказана в силабусі.

1. Анотація.

Навчальна дисципліна належить до вибіркової дисципліни циклу професійної підготовки.

Навчальна дисципліна дозволяє глибше зрозуміти роль та місце громадських організацій в політичній системі радянської моделі тоталітаризму. Саме через них правляча партія здійснювала своє керівництво суспільством. Офіційно визнаючи її керівну та спрямовуючу роль, вони були надійними провідниками партійної ідеї в маси трудівників. Найбільш чисельними з них були професійні спілки та комсомол, який був офіційно оголошений помічником партії. Дисципліна ґрунтується на науковому доробку викладача і побудована на аналізі його наукових публікацій, чим студенти вводяться в наукову лабораторію дослідника.

Міждисциплінарні зв'язки ґрунтуються на знаннях, отриманих здобувачами під час вивчення дисциплін циклів вітчизняної та зарубіжної історії на першому (бакалаврському) рівні, а також дисциплін другого (магістерського рівня) «Філософія сучасної освіти», «Методологічні засади історичних досліджень» та ін.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі **форми навчання**: 1) лекційні заняття; 2) семінарські заняття, що передбачають опрацювання окремих теоретичних положень; 3) консультації, які проводяться з метою допомоги здобувачам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання здобувачами пропущених занять; 4) індивідуальне навчально-дослідне завдання: в пропонуваніх для аналізу статтях автора студенти повинні визначити предмет і об'єкт дослідження, проаналізувати формулювання мети та завдання, простежити хід викладу матеріалу та повноту висновків.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (Історія)	Вибіркова	

	Освітня програма Середня освіта (Історія, англійська мова і література)	
Модулів – 1		Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання в пропонованих для аналізу статтях автора студенти повинні визначити предмет і об'єкт дослідження, проаналізувати формулювання мети та завдання, простежити хід викладу матеріалу та повноту висновків.		Семестр
Загальна кількість годин: 90		1-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 3	Рівень вищої освіти «магістр»	год. 20
		Практичні, семінарські
		год. 16
		Лабораторні
		год. -
		Самостійна робота
		год. 54
		Вид контролю: залік

3. Мета та завдання курсу полягає у визначенні місця та ролі громадських організацій, зокрема найбільш чисельних професійних спілок, в тоталітарній державі, характеристиці основних функцій профспілок, аналізі особливостей функціонування політичної системи в умовах тоталітаризму, порівнянні положення профспілок в тоталітарному та демократичному режимах, визначенні варіантів розвитку профспілкового руху в сучасній Україні.

4. Результати навчання - згідно з вимогами освітньо-професійної програми компетентності, якими повинен оволодіти здобувач у результаті вивчення курсу:

- Проектування і здійснення комплексних досліджень, у тому числі міждисциплінарних, на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії науки; аналіз та оцінка сучасних наукових досягнень в галузі історії, психології, мовознавства, літературознавства, методики викладання історії, психології, мов.
- Планування і організація власного особистісного та професійного розвитку;
- Усвідомлення моделі світу, природи, причинно-наслідкових закономірностей розвитку суспільства і зв'язків різних культур; засвоєння і реалізація у викладацькій діяльності набутого культурного досвіду, поважне ставлення до різних культур, релігій, прав народів і людини та до ідеї збереження миру і толерантного існування;
- Професійна діяльність, основана на принципах толерантності та гуманності, у контексті сучасної мультикультурності, на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних подій і явищ;
- Самостійний пошук, оброблення, систематизація, контекстуалізація та інтерпретація загальнонаукової інформації з різних джерел, генерування нових ідей для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях;
- Вільна орієнтація в інформаційних та Internet джерелах, використання у власній професійній діяльності бібліотечних фондів, критичне ставлення до отриманої інформації, усвідомлення цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою;
- Ефективне опрацювання історичних джерел різних видів, здатність відрізнити специфіку у підходах до вирішення історичних проблем представників різних наукових напрямів та шкіл, критичне осмислення новітніх досягнень історичної науки;
- Успішне розв'язання складних задач та проблем в галузі історії в процесі різнопланової фахової діяльності, або у процесі навчання;
- Аналіз явищ та процесів світової історії з урахуванням сучасних теорій суспільного розвитку, визначення інформаційного потенціалу конкретних історичних джерел при вирішенні певної наукової проблеми, дослідження життя та діяльності конкретних людей з урахуванням досягнень сучасної біографістики, здійснення експертизи пам'яток матеріальної та духовної культури, в тому числі з метою їх подальшого використання в сфері туризму та рекреації;
- Ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки, історії, лінгвістики, літературознавства та психології;
- Розуміння культурологічних традицій та лінгвокраїнознавчих особливостей поведінки носіїв різних культур, здійснення ефективного міжкультурного діалогу;
- Використання ефективних стратегій для вирішення комунікативних завдань;
- Оперування ключовими поняттями фахових дисциплін, розуміння об'єктивних тенденцій розвитку сучасної історії, філології, психології;

- Логічне й послідовне мислення, здійснення аналізу та синтезу різних ідей, точок зору, мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами.

5. Політика курсу заснована на політиці ГПМ.

Горлівський інститут іноземних мов є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, академічну свободу та академічну добросовісність, що є головними рушійними силами наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Вивчення навчальної дисципліни «Громадські організації в тоталітарному суспільстві» потребує: виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовки до семінарських занять; роботи в інформаційних джерелах; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури, а також ознайомлення з історичними джерелами та історіографічними працями.

Підготовка та участь у семінарських заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення теоретичного матеріалу, конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме: підтвердження теоретичного матеріалу прикладами з історичних джерел, знання основних дефініцій, уміння аргументовано викласти певний матеріал, підготувати презентацію власних навчальних пошуків, коментувати відповіді інших здобувачів, доповнювати їх, знаходити помилки (неточності, недоліки) та надавати правильну відповідь.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

6. Схема курсу

Тема 1. Політична система тоталітарного суспільства, місце в ній професійних організацій трудящих.

Тема 2. Основні функції професійних спілок та можливості їх формальної та фактичної реалізації.

Тема 3. Особливості функціонування професійних спілок на різних етапах радянського суспільства.

Тема 4. Міжнародний досвід профспілкового руху, історичні уроки для сучасної України.

7. Система оцінювання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- усне опитування;
- тестові завдання;
- самостійні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань;

- контрольні роботи змістового модуля;
- проектні завдання;
- контрольна робота залікового модуля (залік)

Форми поточного і підсумкового контролю

Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни «Громадські організації в тоталітарному суспільстві» здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають поточний, підсумковий модульний, підсумковий семестровий контроль. Рівень навчальних досягнень здобувачів оцінюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль передбачає усні відповіді здобувачів на теоретичні питання семінарських занять, виконання тестових завдань та самостійних робіт.

Підсумковий модульний контроль передбачає виконання контрольних робіт змістового модуля. Оцінка за змістовий модуль дорівнює сумі балів контрольних точок та КРЗМ з урахуванням коефіцієнтів.

Підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю є залік.

ГРАФІК поточного контролю

Коефіцієнт КТ – 0,2
Кількість КРЗМ – 1
Коефіцієнт КРЗМ – 0,2
Кількість ЗМ – 1
Кількість КТ – 4

Вид підсумкового контролю: залік

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1.	КТ 1	опитування	семінарське заняття № 1-2
2.	КТ 2	обговорення	семінарське заняття № 3-4
3.	КТ 3	письмове завдання	семінарське заняття № 5-6
4.	КТ 4	робота з документом	семінарське заняття № 7
5.	КРЗМ 1	Тест	семінарське заняття № 8

Форма підсумкового контролю

Підсумковий контроль покликаний об'єктивно підтвердити досягнутий рівень навченості, визначити ступінь сформованості навичок та умінь здобувачів на кінець певного етапу навчання (в кінці семестру).

Курс «Громадські організації в тоталітарному суспільстві» вивчається протягом одного семестру.

Формою підсумкового контролю в I семестрі є **залік**, який контролює рівень засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу та набуття ними навичок і вмінь його застосування у практичній діяльності на підставі результатів поточного контролю.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	Залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною(мінімальною 1-2) кількістю помилок
82–89			B	вище середнього рівня з кількома помилками
75–81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67–74			D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1–34			F	з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни «Громадські організації в тоталітарному суспільстві»

100 балів – здобувач в повному обсязі опанував програмний матеріал, має глибокі та міцні знання, самостійно використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності, толерантно ставиться до протилежних точок зору, виявляє розбіжності в позиціях, критично оцінює історичну інформацію, здатний, відповідно до вікових особливостей, презентувати власну оцінку історичних явищ, проявляє високу мовну культуру.

95 балів – здобувач володіє глибокими і міцними знаннями, вільно висловлює власні судження та їх аргументує, аналізує історичну інформацію, співвідносить історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії, самостійно оцінює події та діяльність людей в історичному процесі з позицій загальнолюдських цінностей, виявляючи особисту позицію щодо них, визначає більшість історичних джерел, може назвати основні історіографічні школи, проявляє високу мовну культуру, оціночні судження щодо історичних цінностей, виявляє здатність на історичному матеріалі визначити проблеми сучасної вітчизняної історії та перспективи її розвитку.

90 балів – здобувач володіє набутими знаннями та використовує їх для розв'язання навчальної проблеми, виявляє розуміння історичних процесів, робить аргументовані висновки, характеризує історичні явища і процеси, встановлює синхронність подій вітчизняної та всесвітньої історії, визначає переважну більшість історичних джерел, може назвати основні історіографічні школи, проявляє високу мовну культуру, оціночні судження щодо історичних цінностей.

85 балів – здобувач у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, порівнює, пояснює, аналізує, узагальнює і критично оцінює історичні факти та діяльність осіб, самостійно виправляє допущені помилки, сам добирає аргументи на підтвердження власної точки зору, визначає більше половини історичних джерел, може назвати більшість історіографічних робіт.

80 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом, дає загалом правильне визначення історичних понять, аналізує історичні факти, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між історичними явищами у межах теми, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, визначає половину історичних джерел, може назвати п'ять-шість історіографічних робіт.

75 балів – здобувач в цілому послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал, виявляє розуміння історичної термінології, дає загальну характеристику події (причини, наслідки, значення), відокремлює окремі ознаки явищ і процесів, встановлює послідовність і тривалість історичних подій, визначає не менше половини історичних джерел, може назвати до п'яти історіографічних робіт.

70 балів – здобувач в цілому відтворює фактичний матеріал теми, може дати стислу характеристику історичній постаті, встановити послідовність подій на основі знання їх дат, загалом правильно вживає історичні терміни, виявляє знання і розуміння основних закономірностей історичного процесу, визначає три - чотири історичних джерела, може назвати дві-три історіографічні роботи.

65 балів – здобувач може відтворити основний зміст навчальної теми, визначити окремі ознаки історичних понять та процесів, з допомогою викладача аналізує історичні факти, порівнює та робить висновки, виправляє допущені помилки, визначає два-три історичних джерела, може назвати одну-дві історіографічні роботи.

60 балів – здобувач може репродуктивно відтворити частину навчального матеріалу, дати визначення історичних термінів, поданих у тексті підручника або викладачем, назвати основні дати, здатен визначити один-два історичних джерела, історіографічний аналіз відсутній.

59-35 балів – здобувач має загальне уявлення про хронологію подій, вибирає правильний варіант відповіді із запропонованих, не вміє пояснювати історичні факти та діяльність людей, може двома – трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать, дати визначення історичному поняттю, не вміє порівнювати історичні факти та діяльність осіб, володіє матеріалом на рівні окремих історичних фрагментів, відповідь складається із окремих частин.

34 - 0 – балів – здобувач не володіє вивченим обсягом історичного матеріалу, може назвати одну-дві історичні події, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти.

Основна література

Головко М. Л. Громадські організації та рухи України в роки Другої світової війни: вітчизняна і зарубіжна історіографія : [монографія] / М. Л. Головко. – К. : Олан, 2004. – 92 с.

Тупиця О. Л. Профспілки в політичній системі сучасного суспільства: виміри функціонування / О. Л. Тупиця. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2008. – 460 с.

Цвих В. Профспілки у громадянському суспільстві: теорія, методологія, практика. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2002. – 376 с.

Додаткова література

Докашенко В.М. Відлига» в контексті роз-ширення прав і обо-в'язків професійних спілок. Грані історії. Випуск 8: зб. наук. праць. – Артемівськ: вид-во ГПМ, 2015 – № – С.46 - 67.

Докашенко В.М. Профспілки й встановлення семигодинного робочого дня (середина 50-х – середина 60-х рр. XX століття). *Along Clio's ways. Topical problems of the modern historical science.* – Krakoww, 2016. – №1. – p. 69 – 94.

Докашенко В.М. Профспілки й «впорядкування» заробітної плати (середина 50-х – середина 60-х рр.). *East European Scientific Journal.* - Warsaw, 2016. - #12, Part 3, - pp. 18 – 26.

Докашенко В.М. Радянський феномен допомоги за державним соціальним страхуванням і профспілки (середина 50-х – середина 60-х рр.). *Наукові праці: науково-методичний журнал.* – Вип. 270. – Т.282. – Історія. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2016. – С.16 – 21.

Докашенко В.М. Профспілки та пенсійне забезпечення в СРСР. Середина 50-х – середина 60-х рр. Історичні і політологічні дослідження. *Науковий журнал. Донецький національний університет імені Василя Стуса.* – Вінниця, 2017. - №1 (60). – С.105- 129.

Докашенко В.М. Профспілки та організація санаторно-курортного лікування в СРСР (середина 50-х – середина 60-х рр.). *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.* Серія: Історія / За заг. ред. проф. І.С. Зуляка. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2017. Вип. –1. Ч.1. – С. 130 – 140.

Докашенко В.М. Житлова програма «відлиги» у вимірі профспілкових компетенцій: політичний наратив. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.* *Науковий журнал.* – Сєверодонецьк, 2017. - №11 (241). – С.36 – 46.

Докашенко В.М. Громадський контроль діяльності підприємств торгівлі, харчування та побутового обслуговування: деталі політичної реконструкції «відлиги». *Історичні і політологічні дослідження. Науковий журнал. Донецький національний університет імені Василя Стуса.* – Вінниця, 2018. – №1 (62). – С.104 – 125.

